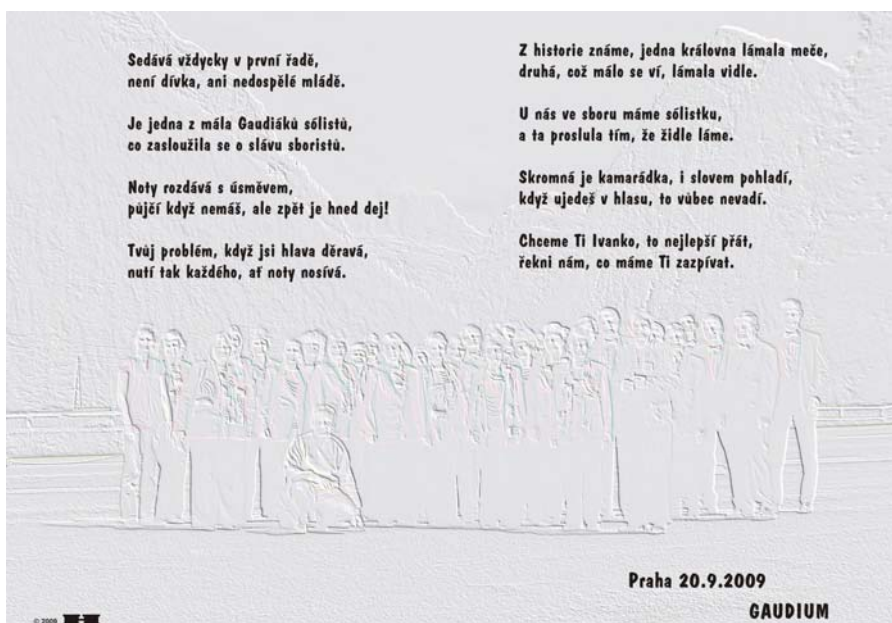

Ivanka Lukášová - kulaté narozeniny

Autoři přáníčka: text Jarka Tittelbachová, grafika Zdena Hřebíková

Toto číslo připravil díky laskavosti přispěvatelů Vladimír Šilhán. Spolupracovali Marie Dolejší, Jana Vlková, Milena Poláčková, Bohdan Maslowski a Zuzana Zajícová. Foto Jana Vlková, Milena Poláčková a Marie Dolejší. Další příspěvky a připomínky zasílejte na adresu Gaudium Praha (RNDr. J. Míček), 170 00 Praha 7, Jankovcova 37, případně e-mailem (sbor@gaudiumpraha.org, Vsilhan@centrum.cz)
Toto číslo vyšlo dne 20. června 2009

Rok 2009

Číslo 3

Společné vystoupení se sborem ČVUT Praha ve Španělském sále Pražského hradu

Co se událo

od minulého vydání našeho časopisu

Tím minulým vydáním bylo zvláštní číslo, věnované zájezdu sboru na festival Alta Pusteria v italských Dolomitech.

Většinu událostí od té doby dokumentují - i když každý trochu jiným způsobem - články v tomto třetím řádném letošním vydání AUDITE. A také mnohé obrázky zde publikované.

Prvním počinem po zájezdu bylo soustředění sboru v krkonošské Malé Úpě. Protože jsme měli štěstí i na počasí, moc dobře jsme si to užili.

30. září se uskutečnil pro každého z nás jistě nezapomenutelný koncert před nejvyššími představiteli státu ve Španělském

sále Pražského hradu. Na něj jsme nacvičovali, zejména na soustředění, několik novinek. Důvodem byla skutečnost, že jsme tento koncert uskutečnili spolu se smíšeným sborem ČVUT, přičemž každý sbor „věnoval“ něco ze svého repertoáru – a druhý se to doučil. Repertoár se nám tím obohatil o cenné příspěvky. „Pro velký úspěch“ jsme si repertoár ze Španělského sálu zopakovali o několik dnů později, tentokrát v Betlémské kapli. Zde jsme ještě po vzájemné dohodě sborů do programu přispěli prvními dvěma částmi Dvořákovy Lužanské mše. Oba koncerty se, myslím, povedly a zvláště z našeho provedení Dvořákových Kyrie a Glorie jsme měli všichni velmi dobrý pocit.

Na začátku září však došlo možno říci k historické události. Odpoutali jsme se od ZUŠ v Praze 7 a naším novým zřizovatelem se stala 1. lékařská fakulta UK. Tím jsme zároveň po 21 letech změnili i své působiště, kterým dosud byla budova ZUŠ v Šimáčkově ulici v Praze 7. Nyní zkoušíme v posluchárně 1. LF na Albertově, konkrétně v Purkyňově ústavu.

A zcela nakonec ještě jedna společenská událost: Ivanka, jedna z opor sopránové družiny, oslavila kulaté narozeniny. A jak už to v poslední době bývá zvykem, gratulaci písemnou i kreslenou připravila naše SKK (samozvaná kulturní komise). Gratulaci nalezneme čtenář rovněž v tomto sešitu i se jmény autorů – členů SKK.

-DS-

Při projevu pana prezidenta

z kytarového pléna, ale naopak by se s ním příjemně pojil. Též by mohl být snadno ovladatelný. Něco jako malá cestovní kytara. A osud byl ke mně milostivý.... Již léta obdivuji miniaturní banja s bublavým až štěkavým zvukem, na kterých proháněli své prsty Georgie Formby, František Turek a Kapitán Kid. Z internetových stránek posledního z nich jsem se posléze dověděl, že se jedná o ukulele banjo. A byl to opět internet, kde jsem zjistil, že toto banjo je vývojovou odnoží malého čtyřstrunného, kytáře podobného hudebního nástroje se jménem – *ukulele*.

Jednoho červencového dne jsem se dostavil k odjezdu na rekreační sborové soustředění do Bulharska s maličkým futrálkem pod paží a s desítkou pro mě nových základních akordů v hlavě. U autobusu se to již hemžilo postavami obtíženými zavazadly. Po vzájemných pozdravech jsem u těch „hrajících“ několikrát zaregistroval protažený obličej s poznámkou : „Co to jééé?“ To ještě netušili, že budou muset mou hru poslouchat téměř každý večer.

Večerní sedánky pod širým nebem v kytaro-ukulelovém opojení, často doplněné dobrým bulharským vínem, mi poskytly tak potřebnou základní praxi a sehrání s kolegy kytaristy. Záhy se však projevil některé záporné vlastnosti levného sopránového ukulele. Nástroj se nedal naladit tak, aby lahodil mému sluchu! Nouzové korekce intonace nástroje sirkami a přizpůsobení stylu hry silovým strunám však udělaly své. Takže jsem nakonec celkem úspěšně ladil s mým „kytařím miminkem“ dohromady s jeho objemnějšími šestistrunnými příbuznými, čímž jako bychom byli přijati do tohoto hudebního společenství.

Ale ještě dlouho po zájezdu jsem od kohosi zaslechl úsloví, které se našťěstí nevžilo – „falešný jako ukulele“.

Varování!

Hra na ukulele způsobuje závislost!

Mimochodem, víte o tom, že ukulele:

- v letošním roce oslavilo své 130 narozeniny?
- má, kromě jiných, 4 základní velikosti a 3 běžně používaná ladění?

Ota Vagner

O ukulele v pěveckém sboru

Laskavý čtenář necht' promine... Ale opravdu se tímto pojednáním nechci nijak vměšovat do rozsáhlé encyklopedie kolegy Škocha „O sborech a sboristech“. Nicméně musím pohovořit o jedné sborové podčeleďi, která se vyskytuje v celém pěveckém sboru bez ohledu na pohlaví, zařazení do zpěvných hlasů, či věk sboristy.

Je to živočišný druh sboristů hrajících na různé hudební nástroje. A to občas i na veřejnosti! Tuto podskupinu sboristů můžeme dělit na kytaristy, zobcové a příčné flétnisty, klavíristy, hráče na pilu, na hřeben, foukací harmoniku atd. Pamětníci si vypráví, že v historii sboru se objevoval i kontrabas!

Hráči jsou ve sboru oblíbeni za účelem doprovodu k „rekreačnímu“ zpěvu na sborových večírcích, mejdanech, oslavách a samozřejmě na sborových zájezdech. A tak se u zájezdového autobusu pravidelně objevují ženy i muži nesoucí pouzdro s jejich drahocenným nástrojem. Nej kvalitnější hráči mají potom tu čest být vyzváni sbormistrem k doprovodu sborových skladeb na koncertě, pokud to vyžaduje styl a efekt dotyčné skladby.

Po mém vstupu do sboru, absolvování několika již zmíněných „nekoncertních“ akcí a sborových zájezdů, mi cosi říkalo, že bych měl také přispět svou troškou do mlýna a uplatnit své šumařské zkušenosti z minula. Vrozený ostych mi nedovoloval zařadit se mezi kytaristy. Vždy jich bylo ve sboru více, než vrabců na střeše a o kvalitě hry některých jedinců, značně převyšující tu moji, se nedalo pochybovat. Zvolil jsem tedy na začátku nástroj jiný. Mandolínu. Důvodů bylo několik. Mandolína má stejné ladění strun jako housle. A na skřipky (ó já) jsem přeci v útlém věku celých pět let chodil do li-, do li-, (Hallo Dolly!) do lidušky! Díky tomu nyní člověk alespoň věděl, které noty hraje. Důvod druhý byl spíše praktický. Některé sborové zájezdy bývají tak organizačně nabitě, že na večírek se spřáteleným sborem, či na nějaké mejdanění nezbývá čas. To potom zklamaným nosičům těžkých kytarových futrálů nezbývá, než svůj poklad vláčet bez užitku tam i zpět. Po zhodnocení marně vynaložené námahy nechávají někteří hráči pro příště svého hudebního miláčka raději doma. Je to škoda. Naopak malý a lehký hudební nástroj má tu výhodu, že problémy se zbytečným balastem během zájezdu se minimalizují. V případě absence „hudebních hrátek“ takový nástroj téměř nepřekáží.

Přes všechny klady mandolíny jsem toužil po malém hudebním nástroji bez hlasitého cinkavého zvuku, jehož hlas by moc nečněl

Jak jsme se soustředili

Ještě jsem se nestačila vzpamatovat z role porodní asistentky při porodu tří koťátek naší Mindy a Moura (zde je na místě doplnit informaci pro zvědavé čtenáře - jeden kocourek celá maminka a dvě kočky celý tatínek, zájemci, hlaste se!) a už jsem se musela soustředit.

Nesoustředila jsem se sama, se mnou se soustředilo ještě zhruba třicet sborových zpěváků. Přesný počet vám neprozradím, neboť moji milí sboroví kolegové se pořád hemžili, a když jsme seděli na zkouškách, tak jsem se tak pekelně soustředila, abych správně zpívala, že jsem nestačila soustředící se kamarády spočítat. Já vím, je to fatální nedostatek a moje pravdivá a opravdu důkladná výpověď o soustředění tak pozbývá trošku na věrohodnosti. Jedno je jisté: sbormistři byli, jako vždycky, dva. Zdena a Vláda. Pak jsme taky mezi sebou měli dvě kompenzační pomůcky. Mladší jsme říkali Deryl a starší pomůcka slyšela na jméno Ben. Pro neznalé musím prozradit, že vodicím psům pro nevidomé se, kupodivu, podle vyhlášky říká kompenzační pomůcky a jako takové mají tím pádem přístup všude a za všech okolností. Tedy samozřejmě se svým pánem, v našem případě s naší Katkou, prvním altíkem. Katka měla s sebou kromě kompenzačních pomůcek i svého přítele, kytaru, flétnu a v bříšku malou fazolku, co se má vyklubat před vánocemi.

Soustředění našeho sboru se tentokrát konalo v Krkonoších, konkrétně v Malé Dolní Úpě v chatě Semafor. Po zkušenostech z loňského soustředění v Prášilech jsem se rozhodla nevzít si s sebou nic k jídlu, jelikož jsem hodlala volné chvíle trávit, stejně jako v Prášilech, v některé z četných horských hospůdek, oplývajících dobrotami, a kde naším jediným problémem bylo, které z oněch hospůdek dát přednost.

Z Prahy jsem vyrazila s kamarádkou Věrou a obě jsme byly vybaveny proviantem stejně - žádným. Já byla mimo po noci strávené plozením našich kočičích miminek a celou cestu jsem Věře líčila dopodrobna všechny fáze porodu. Ještěže je Věra milovnicí zvířat a navíc je od přírody velmi tolerantním a mírumilovným tvorem, protože jiný by mě po pár kilometrech rázně umlčel. Ke konci cesty jsme byly obě hladové a slibovaly jsme si, že jen hodíme tašky do kouta a honem šup do nejbližší hospody.

Ó, jak fatálně jsme se spletly! Autobus nás vysypal ve Spáleném Mlýně a my se ocitly uprostřed divoké přírody, nemajíce tušení, kdeže se ten Semafor vlastně nachází. Zachránili nás až po úpěnlivém volání SOS naši milovaní sbormistři. S hrůzou jsme zjistily, že Semafor je naprosto opačným směrem, než jsme myslely, a že je doost daleko a hoodně do kopce. Naštěstí jsme se i s taškami narvaly Zdeně a Vláďovi do auta.

Jak jsme se vzdalovaly od civilizace, naše hrozné tušení se změnilo ve strašnou skutečnost, kterou nám potvrdili ostatní účastníci soustředění, kteří přijeli před námi. Nejbližší hospoda je půl hodiny do strmého kopce a jediný obchůdek široko daleko je až na Pomezních boudách další půl hodiny do kopce.

Někteří odvážní členové sboru, kteří v těchto drsných podmínkách setrvali už od pondělí, se živilí vesměs lesními plody a denně riskovali otravu neznámými houbami. Slibovali nám, že se s námi podělí, než si samy nasbíráme nějaké ty muchomůrky, ale my se rozhodly. Jsme na horách, tak nás nějaký kopec nezastaví! Vydaly jsme se na cestu a z posledních sil dorazily ke kostelu, obklopenému chatami a taky několika hospodami. Servírka byla mladá brigádnice s vlasy vodní víly, které občas tu ztratila, tu je vymáchala v polívce nebo jimi lehce upravila kopeček šlehačky na poháru. Mně utrousila jeden z vílíků vlasů do čaje, ale já, jako slušně vychovaný host, jsem jí ho vrátila. Tedy ten vlas. Čaj mi zachránil život před smrtí žízni a stejně tak i řízek před smrtí hladem. Jako bonus jsem měla kromě vepřového i chuť smažené ryby, co ji jedl pán u vedlejšího stolu a jež se smažila i s mým řízkem ve stejné olejové lázni.

S plným žaludkem se nám už ty kopce nezdály tak vysoké a ty hospody tak vzdálené a opravdu. Po celé soustředění jsme zvesela v rámci túry šplhali různými směry za stravou a vůbec nám to nevadilo, naopak. Měli jsme aspoň důvod se pořádně nadlábnout a pak se ještě dorazit poháry a buchtami a vídeňskou kávou. Po tolika kilometrech to bylo nutné, že jo. Nabrat dostatek sil, potřebných k tomu, kvůli čemu jsme se vlastně v Krkonoších sjeli. Neboť vězte, že jsme nechodili jen po horských túrách a hospodách, my jsme měli taky dvakrát denně zkoušku! A náročnou! Ráno jsme se sešli v devět a s přestávkou jsme se učili nové koncertní pecky skoro do dvanácti. A odpoledne od pěti s malou přestávkou až do devíti. No jo, ale to by nebyl smíšený

ni původní obyvatelé středoškoláci, jsme se ubytovali v třílůžkových nudlích my. Ten náš pokoj se jmenoval Zahrada rozkoší, jak hlásal kostrbatý nápis na dveřích, a jeho původní obyvatelé jsou tři kluci. Moje kolegyně z altíku Ivetka patří ke stálým sboru a ujala se mě a tenorky Lídy. Lída je ve sboru ještě kratší dobu než já a přiznala se, že prožívala stejná muka nejistoty ohledně jízdy v autobusu i ubytování. Navíc to byl její první koncert ve smíšeném sboru, tudíž její obavy byly takřka hororové, neboť se oprávněně strachovala, že se jí uprostřed koncertu rozsypané noty. Měla jsem pro ni plné pochopení, jelikož jsem si tím prošla taky při své první koncertní produkci. Rozsypaní not jsem předešla zakoupením nekřesťansky drahých desek s průhlednými listy, kam se dají šikovně zastrkat jednotlivé stránky. V internátu v Kroměříži jsme všechny tři prožily neklidnou noc, neboť Lída nemohla rozčilením usnout. V půl šesté to už nevydržela a jala se noty trhat na jednotlivé stránky a vkládat do zakoupených desek, stejných, jako mám já. Já se zase obávala délky koncertu. Stát bez hnutí přes hodinu jsou muka pro moje záda a nějaké to rozsypaní not se mi zdálo jako drobné zpestření s možností se trochu protáhnout. Tedy pokud by se noty nerozsypany mně. Nakonec byl koncert moc pěkný. Noty se Lídě nerozsypané a mě začala záda bolet až při odchodu ze scény.

Další důkaz příkladného začlenění do velké gaudiácké rodiny jsem získala pár dnů po příjezdu z kroměřížského koncertu. Vedle školy je hospůdka a tam má náš sbor každou středu rezervovaný stůl. To jsem samozřejmě zpočátku nevěděla, ale po pozvání od několika stálých stolovníků jsem se začlenila mezi ně a s radostí si střeďeční zkoušky prodlužuji. Ostatně spoustu informací se člověk dozví až zde a to je pro začínající sborovou zpěvačku moc důležité. Manžel se tedy musel smířit s mým pozdějším příjezdem domů a s intenzivním větráním zakouřeného oblečení, jediným mínusem prodloužené zkoušky v hospodě.

Co se dá dělat; jsem na začátku kariéry sborové zpěvačky a na oltář umění se musí přinášet oběti a to se týká i našich nejbližších. Za odměnu můžou rodinní příslušníci před vánoční mší v provedení sboru a navíc mají jistotu, že tomu tak bude s železnou pravidelností každý rok

Na obrázku: autorka článku (blondýna vpravo sedící) v zaujetí sborové zkoušky

Zápis devátý

Ze vzpomínek před x-lety začínající zpěvačky

Zuzana Zajícová

Pilným navštěvováním zkoušek smíšeného sboru Gaudium v Šimáčkově ulici postupně získávám důkladnější a komplexnější obraz celého osazenstva. Pomalu pronikám do struktury sboru. Tak například jsem zjistila, že takové to zdravé jádro sboru se zná prakticky od kolébky, že spolu prožili dětství, pubertu i dospělost a v mnoha případech to vypadá, že to spolu doklepu do věku důchodového. Sbor jako takový bude mít dvacetileté výročí, nicméně většina mých milých kolegů s příchodem dospělosti

plynule přešla z dětských sborů sem do Gaudia a sborový zpěv tudíž pěstuje mnohem déle. Je s podivem, jak je kolektiv vyrovnaný, bez takových těch příznaků našťvanosti, nebojím se říct alergie, které jsou často typické například pro dlouhotrvající manželství. Je jasné, že někteří se mají rádi víc, někteří míň, ale přesto si troufám říct, že leckterý manželský pár by si mohl z našeho sboru vzít příklad. Míra tolerance a kamarádství je zde nevídaná. O to víc by si měl každý nový člen uvědomit, jak velké štěstí ho potkalo, když ho tito staří kámoši vezmou mezi sebe. Já si to uvědomuji velmi silně, a proto jsem měla tak trochu obavy z prvního koncertu mimo Prahu. Měli jsme zpívat v neděli na zahájení Dnů křesťanské kultury v Kroměříži a odjezd byl naplánován už na sobotu. Chápavému čtenáři je jasné, jaká muka jsem asi před cestou prožívala! Bude se mnou chtít někdo sedět v autobusu? Nezůstanu na ocet při přidělování postelí? Nebudu takový ten přebytečný chudák, jako když se na základce vybírají děti na vybíjenou a nakonec zbude malý brejlatý jedinec, co ho nikdo nechce? Moje obavy se naštěstí ukázaly být bezpředmětné. V autobusu jsem seděla vzadu vedle altíku Ivetky, a když kolovaly placatky s povzbudivými nápoji, žádná mě nevynechala. Dostala jsem z každé poctivě lknout. Příště budu muset mezi sborový úbor a noty zapakovat nějakou lahvinku.

Taky ubytování proběhlo uspokojivě a mohu milého čtenáře uklidnit. Nezůstala jsem na ocet. V internátu, odkud byli vypuže-

sbor Gaudium, aby po zkoušce ztichl. Naopak! Objevily se nástroje, hráblo se do strun a naše hlasivky dostávaly zabrat do pozdních nočních hodin. Hulákali jsme jak na lesy.

Taky jsme si smažili topinky s mooc dobrou masovou směsí, vyrobenou Ivankou, prvním sopránkem, a taky jsme si pekli buřty nad ohněm. Krkonoše ty čtyři noci nezamhouřily oko. Nad lesy a horami se nesl tu bujarý, tu tklivý zpěv až do rozednění. A zde je důkaz, že už nejsem začínající sborovou zpěvačkou, nýbrž zpěvačkou ostrílenou. Před třemi lety bych hned po prvním večeru nevydala hlásku a teď? Ha, zpívám od rána do večera a hlas mám jako samet!

Soustředili jsme se od čtvrtka do neděle, a kdyby bylo po mém, soustředila bych se klidně až do konce prázdnin. Konečně jsem totiž ukojila svou takřka chorobnou potřebu zpěvu, a to je co říct. Protože když si jeden najde bandu stejně potřečených lidí, je to prostě výhra. Životní výhra. Myslím, že moje maminka a táta by měli radost, v jak dobré společnosti se na stará kolena nacházím! I když, pravda, na pokročilý věk jsem musela po ty čtyři dny prostě zapomenout. Většina nás holek totiž bydlela na půdě, kam jsme šplhaly po žebříku. Ustláno jsme měly na matraci na zemi a noční výlet na záchod bylo velké dobrodružství.

Už se těším na září a na náš první koncert ve Španělském sále. Ten pokoříme, aspoň doufám, hned 30. září. Jupíí!

Zuzana Zajícová

*Katka a kompenzační pomůcky
o přestávce*

*Na Pomezních boudách, část altíků
a jedna tenorka*

Při zkoušce

U táboráku

Liberecký festival Bohemia cantat už několik let burcuje z prázdninového sborového spánku skoro čtvrtinu Gaudia. Jak probíhá, už víte z dřívějších. Co se ale děje s účastníky, když skončí? ...

Když Bohemka skončí...

Marie Dolejší

Dozněla hymna festivalu a je to za námi. Kdo je na Bohemce poprvé, je mu líto, že je konec. Kdo to všechno už někdy zažil, je mu to sice taky líto, ale moc dobře ví, že to ještě není všechno. Ale to je tajemství, které se projeví až další den. V neděli, kdy se všichni z Liberce rozje

přece „cpát“ nehodí. Trvalo několik měsíců, než mne Ríša, se kterým většinou jezdíme ze zkoušek, bydlíce poblíž, a který tam pravidelně chodil, jsa majitelem krásného hlasu, přesvědčil, že ty úterky zůstávají nadále pro každého zájemce. A tak jsem jedno úterý sebral odvalu a na úterní zkoušku jsem přišel. Přiznám se, že přes ujišťování Ríši, že tam nechodí jen sólisti, mně bylo ze začátku dost trapně, jako bych dělal cosi špatného. Myslím, že i Zdeně jsem cosi vykoktal, že se jdu jen podívat, zda je to tak, jak Ríša říká. Zdena však okamžitě všechny pochyby zahнала, i když si nejsem jistý, zda tehdy byla ze mne šťastná, protože jsem jistě nevyňikal ani barvou hlasu ani hudební jistotou. V té době měla totiž jistě už určitý záměr vytvořit menší sboreček, který by v jistém smyslu mohl žánrově doplnit sbor velký. K této myšlence jí dopomohla možná i náhoda, že se ze zájemců o úterní zkoušky vytvořila skupinka poměrně rovnocenného počtu z každého hlasu, se kterou nacvičila několik menších skladbiček.

Premiéra skupinky se uskutečnila před čtyřmi roky na zájezdu ve Francii, kde jsme na jednom z koncertů zazpívali Dvořákovu O Sanctissima a Ave Maria od J. Arcadelta. Potom dost dlouho nic, až teprve na slavnostním koncertě k 20. výročí sboru krátce v arii z Monteverdiho Orfea.

Úterní zkoušky se staly pro mne obrovskou vzpruhou hudebního sebevědomí. V malé skupině se již nikdo nemůže skrývat za druhého. To je pravidlo chování lepších sborů, které naši sbormistři sice stále zdůrazňují při zkouškách hlavního sboru, ale početnější zastoupení zpěváků v každém hlasu přímo vábí k jeho bojkotu. V menším sboru je však nutností. Zpěvák tím postupně ztrácí zábrany a najednou zjistí, že to jde. Aby však nedošlo k ostudě při případných častějších úletech, které jsou v tom malém kolektivu ihned vidět, je také nucen se mnohem lépe připravovat i mimo zkoušky, t.j. hlavně doma. Čas tomu věnovaný opravdu stojí za to, protože když se potom daří, je prožitek z vlastního muzicírování jedinečný.

Skupinka má sice v současné době ustálené obsazení, ale prvotní pravidlo stále platí. Je pro každého Gaudiáka bez rozdílu, stačí jen chuť a čas.

V současné době se skupinka chystá na svůj první skutečně samostatný koncert, který se uskuteční ještě s vánoční tematikou 2. ledna v kostele v Červených Janovicích poblíž Čáslavi.

Vláda Šilhán

Skupinka

Bylo-nebylo. Začalo to nabídkou našich sbormistrů na individuální hlasovou konzultaci pro každého, kdo se k ní přihlásí. Pokud si dobře vzpomínám, tak Vláda volil možnou domluvu časového termínu a Zdena nabídla pravidelný termín v úterý večer. Ať již byly důvody časové, ostychu, obavy z odhalení nedostatků či jiné, pravdou je, že zájem byl mizivý, což bylo jistě pro naše sbormistry dost deprimující, protože cílem bylo zajisté povznesení sboru na úroveň vyšší, než může poskytnout sborová zkouška jedenkrát týdně 2 hodiny. Po čase proto přistoupili k poněkud radikálnější podobě této nabídky, při které konzultace nebyly už jen věcí zájemců, ale všech sboristů, kteří se měli dohodnout na obsazení úterních večerů tak, aby každý alespoň jednou za rok na tuto seanci přišel. Ze začátku vše probíhalo dle plánu, ale postupně i tato forma individuálního zdokonalování mizela do ztracena - kalendář často zůstával neobsazený, mnozí si mysleli „do konce roku času dost“. Zdena proto úterní čas, který na tuto bohubilou činnost obětovala, využila k „trénování“ sólistů pro právě nacvičovanou Dvořákovu Lužanskou mši D-dur. Pro tyto jedince byla tato možnost motivující, důsledkem čehož bylo, že úterní Zdeniny zkoušky využívali mnohem více než ostatní z nás. Byli však i tací, kteří i bez sólových ambic sem nadále chodili proto, že zjistili, že častější návštěva těchto „sedánek“ jejich hlasům velmi prospívá.

Původní poslání úterních zkoušek zůstávalo, navíc Zdena přišla s nápadem nacvičit zde skladbičky, které se ve sboru nezpívaly, aby těm vytrvalým sebezdokonalovatelům ty úterky zpestřila. Tak se na těchto doplňkových zkouškách ustálila klientela, která už si nepotřebovala se Zdenou vyjasnit, kde ji „boty tlačí“, protože tak učinila již dávno. Chodila sem proto, že zpěv milovala a mohla si příjemně zazpívat víc, než jí umožňovaly středeční pravidelné zkoušky, a přirozeně také proto, že si na druhou zkoušku v týdně mohla vyšetřit čas. Původně zamýšlený účel přešel tak postupně do normální práce s bohatší hlasovou výchovou než při běžných zkouškách - ale také s častější individuální prezentací každého ze z účastněných, čehož se v běžné zkoušce většina sboristů obává. Zde si na to každý velmi rychle zvykl a snad i přítomnost menšího počtu „posluchačů“ brzy zahrnala jakýkoliv ostych.

Ovšem vzhledem k okolnosti, že sem chodili trénovat „sólisti“, pro některé z nás ty úterky zaváněly puncem výjimečnosti, kam se

dou domů, je nutno doma zjistit škody napáchané zbytkem rodiny, pokusit se vše uvést do běžných kolejí a tak. Ovšem ráno to začne. Nevím, jak to snáší např. učitelé, ale my, kteří se ráno usadíme k počítači nebo tak podobně, si najednou uvědomíme, že místo práce máme v hlavě neustálé a neodbytné znění úryvků skladeb, kterými jsme minulé čtyři dny žili. Tento stav trvá několik dní a má několik fází a teprve asi tak po týdnu lze konstatovat jeho slábnutí. Nejzajímavější ovšem je to, že se předem nedá odhadnout, které úryvky se objeví, a zda a jak se budou střídat.

Pro lepší představu následuje popis stavu následujícího po letošní Bohemce, kterou jsem strávila v ateliéru Vrcholné baroko: V pondělí ráno konstatuji, že mi v hlavě zní Jan Dismas Zelenka, konkrétně jeho Žalm 125 In convertendo, samozřejmě jeden úryvek neustále se opakující: „Venientes autem venient cum exultatio-o-o-o-o-ne...“ Je zajímavé, že při předpřípravě mi Zelenka moc nešel, věnovala jsem mu méně času než Bachovi a na začátku zkoušení jsme s RP spekulovaly, zda se Zelenku vůbec budeme učit, že to sbormistr možná nestihne, když Bach je tak dlouhý. Z Bacha se však dělala jen první část, Zelenku jsme nastudovali naopak celého (a na koncertě měl největší úspěch). Během dalších dnů Zelenka v hlavě slábnul a na výsluní se postupně dostával úryvek písně Luboše Hány Bohemka a train „do Liberce jeduuuuuuuuuuu, to tedy bejby...“, který v pátek ještě dosahoval takové síly, že chvílemi zapuzoval pracovní grafy a maily.

V neděli, týden po návratu domů, to vypadalo, že hlava je Bohemky prostá, ale najednou, po cestě z chaty domů - zničehonic Bach, „Der Ge-e-e-e-e-e-eist hilft, der Geist hilft unserer Schwachheit auf...“. A pěkně v tempu, v rytmu, odlehčeně, jak to do nás Marek Štrýncl doslova nahustil a napumpoval, ... (když nám pořád to nešlo, tak nám povídal o tom, jak italské baroko bylo krásně zpěvné a vázané, ale Němci to měli rázné a úsečné raz-dva-tři, prostě německé, tudíž Bacha nelze dělat nějak velkolepě, ale právě jakoby tanečně a hlavně ani nápad legato). A pak přišel další čtvrtek, právě dva týdny od začátku Bohemky, a bylo jasno: Bohemkoví Zelenka, Bach i Hána jsou „převálcování“ gaudiáckým Kopřivou: „Duc nos ad caello-o-o-rum a-a-atia...“

Už jsem zase v ústavu!

Je to tak. Jsem v ústavu a nejsem v něm sama.

Se mnou se tam ocitl celý náš smíšený sbor Gaudium. K oné převratné události došlo v září letošního roku. Bylo na čase opustit základní uměleckou školu v Šimáčkově ulici a vstoupit na akademickou půdu. A protože nejsme žádná ořezávátka, rovnou na půdu Univerzity Karlovy! Naše nové zázemí se nachází v posluchárně Purkyňova ústavu na Albertově.

O prázdninách jsme se sešli na soustředění v Krkonoších, kde jsme se dozvěděli o našem přestupu, nových perspektivách a možnostech našeho sboru. Stali jsme se sborem 1. lékařské fakulty Karlovy Univerzity a mně se tak splnil sen vstoupit na akademickou půdu, aniž bych měla jakékoliv hlubší znalosti. Nemusím čekat, až dozraju do věku studujících Univerzitu třetího věku, můžu sedět každou středu v dřevěných lavicích vysokoškolské posluchárny a dýchat vzduch, nasycený vědomostmi a bohužel taky kyslíkuprostý.

Tu první středu v září jsme se sešli všichni před hlavním vchodem Purkyňova ústavu. Radka, první sopránka, (ta to všechno zařídila), předala klíče našim sbormistrům a cesta na slavnou lékařskou fakultu byla otevřena i nám, obyčejným smrtelníkům. Radka nás vedla do druhého patra a ukazovala nám, kde co je. Všude bylo posvátné ticho, protože studenti měli na rozdíl od nás ještě prázdniny.

Posluchárna se nám všem hned zalíbila. V půlkruhu jsou dřevěné lavice, které moc pěkně klapou, když studenti a nyní i my, sboroví zpěváci, vstávají. Moje místo je opět v první řadě uprostřed. Nemůžu si ho splést s ostatními, protože nějaký výtvarně zdatný student vyryl zdařilý kosočtverec do lavice, zřejmě když zrovna studoval anatomii a potřeboval honem zaznamenat to, co zrovna probírali, aby látku do příště nezapomněl.

Vedení fakulty nám dovolilo nastěhovat do posluchárny klavír, jenž se vyznačuje úctyhodným věkem a několika nehrajícími klapkami. Tyto nedostatky ovšem bohatě kompenzuje senzační akustika, jež mimo jiné způsobuje, že se mi můj hlas dokonce líbí a nebojím se zpívat co to dá. Ovšem nevím, jak to dopadne, až budu zpívat jinde, kde je akustika mizerná.

Hned první den jsme museli vyřešit mnoho závažných problémů. Jedním z nich byla volba vhodného restauračního zařízení,

Když přišel koncert, byli překvapeni i diváci, když místo Čestmíra Staška, který byl uveden na plakátech i v programech, usedla za klavír tmavovlasá studentka. Ještě větším překvapením však byl její výkon, který svědčil kromě schopností i o velmi důkladné přípravě. Podle Vláďových slov doprovázela skvostně. A bylo to. Vláda se v duchu omlouval na nedůvěru, kterou k „náhradnici“ choval, a Jitku už nepustil. Tehdy se jí potom do konce zájezdu neřeklo jinak, než „Stašku“.

Na další zájezdy jezdila už ne jako neznámá náhradnice, ale jako kmenová klavíristka sboru. A vždycky vzbuzovala pozornost ostatních účastníků, když v autobuse nebo ve vlaku vydala na klín papír s namalovanými klávesami a cvičila.

A po dvou desítkách let spolupráce s Radostí začala doprovázet i Gaudium. Pro nás zpěváky je obrovským přínosem ten pocit spolehlivosti a jistoty, který z ní od klavíru vyzařuje. Zpívá se s ním mnohem lépe, klidněji a radostněji. I posluchači na našich koncertech často vnímají klavírní doprovod ne jako kulisu a oceňují nejen jeho profesionalitu, ale i vizuální zážitek, když klavíristku sledují. Když jsem se ptala přátel, jak se jim líbily naše opery na druhém výročním koncertě u Salvátora, shodli se na hodnocení: „Zpívali jste hezky, ale ta klavíristka, to bylo něco...“

Jitka Nešverová spolu s námi slaví 20 let existence Gaudia

Velmi křehké vztahy

Milena Poláčková

Žena za pultíkem

První díl seriálu Audite věnovanému spolupracovníkům Gaudia nemůže být zasvěcen nikomu jinému než naší spolupracovnici nejstálější a nejpravidelnější, klavíristce Jitce Nešverové, která Gaudium doprovází téměř nepřetržitě od jeho vzniku.

Sedává za pultíkem notovým u klavíru nebo u varhan. To, že je korepetitorkou Státní opery Praha a že pravidelně vystupuje na koncertech s našimi předními pěvci a spolupracuje s dětským pěveckým sborem Radost, všichni víme.

Mnozí ale už nevíme, že se kvůli sboru naučila hrát i na flétnu a na varhany a že ve studiu varhan v naší bývalé ZUŠ dodnes pokračuje.

A už nikdo z nás neví, jak vlastně ke sboru přišla. Ke Gaudiu zcela zákonitě, protože vzešlo z dětského sboru na jeho půdě a zdědilo i jeho spolupracovníky.

K Radosti ale přišla jednou velkou náhodou. Bylo to v roce 1965. Pěveckému sboru Radost tehdy byly čtyři roky a chystal se na svůj historický první výměnný zájezd do Šumperka a na koncert se šumberským sborem. Na klavír měl sbor na koncertech doprovázet Vládův dlouholetý přítel Čestmír Stašek. Radost tehdy vlastního klavíristu neměla, občas si „vypůjčovala“ klavíristku od Čestmíra Staška a občas ji doprovázel pan Stašek sám. Den před odjezdem však zavolal, že se z vážných důvodů nemůže zájezdu zúčastnit a že všechny noty předal jistě mladé posluchačce konzervatoře. Dovedete si všichni jistě představit Vládovo zděšení, že bude sbor doprovázet nějaká žákyně, se kterou se poprvé uvidí až někdy u autobusu.

kam bychom se uchýlili po zkoušce. Ovšem nás nic nezaskočí, zvláště když jsou mezi námi takoví obětaví jedinci, jako je tenor Honza. Ten věnoval nemálo volného času pro rekognoskaci terénu a opravdu pečlivě zmapoval Albertov a široké okolí i za cenu rodinné krize. Jeho referát o situaci na trhu byl zcela vyčerpávající. Proto jsme hned po první zkoušce šli najisto a byli tak ušetřeni zmateného bloudění po okolí.

Už se těším na další zkoušky a na koncerty pod záštitou Karlovy Univerzity. Uznejte, že to má zvuk: sbor 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy!

Všichni doufáme, že naše sborová budoucnost je zářná, že neuděláme ostudu ani sobě ani lékařské fakultě, pod jejíž ochranná křídla jsme se ukryli. Já osobně taky doufám, že budu mít protekci u věhlasných lékařských kapacit. To víte, v mém věku... -zz-

Pravidelně v posluchárně Purkyňova ústavu

Občas také v krásném sále pojmenovaném po profesoru Charvátovi

Svačinu a ortopedické lodičky s sebou! Španělský sál zažil už leckoho ve svých útrobách

Naposledy mě. A předtím papeže.

Tedy, určitě tam byla spousta lidí přede mnou i před papežem a zajisté i po nás. Ovšem já, když jsem tak kráčela po naleštěné podlaze, pod zářícími lustry, jsem si říkala: „Tak, papež tu byl přede mnou!“ Ne, že bych z něj byla nějak na větví, pro mě je papež stejný smrtelník jako ostatní, ale stejně. Ten když se někam vydá, tak jsou toho plné noviny, všichni vědí, kde je, včetně mě. A když se někam vrátím já, vědí to tak maximálně v práci a taky pár čtenářů, protože na sebe všechno vyslepičím. Já mám prostě utkvělou představu, že jsem zkrátka byla zrovna na tom samém místě, co byl papež. I na záchodě. Přece papež chodí taky na záchod, že jo. Sice asi na pánský, i když má sukni, ale stejně. A že moc záchodů v okolí Španělského sálu není, to vám povím. Když se sejde vevnitř povícero starších pánů a dam, je tam asi pěkná tlačenička. Ledaže by měli nějaké záchody, o kterých my, normální smrtelníci, nevíme. Takové VIP hajzlíky.

Zkrátka jsme se smíšeným sborem Gaudium a se sborem ČVUT kráčeli tím slavným sálem, abychom zazpívali Konfederaci politických vězňů. No a protože Konfederace slavila dvacet let založení, nechyběli na té slávě ani naši přední politici. Ti seděli v prvních řadách a my si je měli možnost pořádně prohlédnout, protože jsme tam museli jako jeden muž stát po celou tu dobu. Zpívali jsme totiž na zahájení hymny a pak jsme jaksi nemohli odejít. Mně osobně se nejvíc líbil takový malý skautík, tedy malý vzrůstem, věkem tak kolem osmdesátky. Byl moc pěkně oblečený, jako z Foglarovky. Samá šňůrka a lilie, taky opasek se správnou skautskou přezkou. Měla jsem dost času pozorovat onoho skauta, protože během slovu byl jediný, kdo čile fotil a pobíhal po sále, což jsem mu upřímně záviděla. V momentě, kdy se za řečnický pult postavil prezident Klaus, skautíka zřejmě zmohla únava a spočinul na židli prezidentově. Ó, jak jsem mu záviděla! Moje nebohé nohy, stojící po celou tu dobu v sice elegantních, leč mým nohám nezvyklých lodičkách, signalizovaly, že to dlouho nevydrží. Taky hlava mi dávala najevo, že všechna krev je v těch zatracených nohách a jí se nedostává tolik potřebného kyslíku. Trochu škodolibě jsem sle-

dovala, jak znepokojená ochranka skautíka po chvíli z té prezidentské židle zvedá...

Asi v polovině všech těch projevů jsme se mohli uplatnit taky my, sboroví zpěváci, a taky sólisti a orchestr. My na pódiu jsme do toho dali všechno. Moje nohy i hlava si spravedlivě rozdělily krev a tím pádem jsem se mohla plně ponořit do sborového zpěvu, aniž bych se skácela k vyleštěné podlaze.

Pak byla krátká přestávka a my si v okolních chodbách posedali všude, kam se dalo.

Druhá půlka se odehrála v podobném duchu, jen dvě židle v první řadě byly prázdné. Prezident a Bém vzali roha. Tedy, pan prezident se slušně omluvil, čekali na něj nově jmenovaní velvyslanci, ale Bém, ten zřejmě odešel pokořit nějakou osmitisícovku nebo co to má ve zvyku. Trochu mě to na ně mrzelo, protože jsem měla o dva pozorovací objekty méně. Pan prezident tedy byl, musím říct, moc pěkně opálený a důstojný, ovšem Bém mě překvapil svou malou postavičkou a výrazem ustaraného starého mopslíka. Takového toho znuděného malého psa, co ho tedy už nic, ale nic nepřekvapí.

Ostatní zůstali pěkně na svých místech. Mezi politiky chyběli komunisti a Paroubek, což mě potěšilo, protože těm já bych rozhodně zpívat nechtěla. No a závěr patřil nám a sólistům Národního divadla. Ti když zapěli My cizinou jsme bloudili, zaslzel celý sál. No a když jsme my na samý závěr dali Sbor Židů, tak to štkali všichni nahlas. I otrlá ochranka.

Jenže po našem velkolepém závěru si všichni političtí vězňové utřeli oči a nos a hrdinně se vrhli do sálu s občerstvením. Na ně jsme tedy neměli. Já vlastně ani nevím, co na těch dlouhých stolech bylo za lahůdky, protože jsem na ně přes ty davy nedohlédla. Odjela jsem tedy domů hladová jako herec. Ale co, političtí vězňové si víc zaslouží dobře se nadlábnout. Na rozdíl ode mě určitě zažili mnohem horší hlad. Příště si ale pro jistotu vezmu chleba s máslem. To abych umlčela hlasitě protestující žaludek. A taky uvažuji o ortopedických botách ve tvaru lodiček, tedy jestli se vůbec vyrábějí. Život umělce, byť jen sborového, je krušný a je třeba přinášet mnohé oběti, ale řeknu vám, stojí to za to. Jak jinak bych mohla chodit po stejných prknech jako například papež?

Zuzana Zajícová